

POSTĘPOWANIE
WOBEC ZDARZENIA
O CHARAKTERZE
SUICYDALNYM

GDAŃSK

Karty, które trzymasz w dłoni, ujednolicają postępowanie w przypadku zdarzenia samobójczego w gdańskich placówkach oświatowych. Ich przygotowanie i podpisanie poprzedziły konsultacje z osobami pracującymi z dziećmi i młodzieżą.

Obowiązek wspierania i udzielania pomocy dzieciom i młodzieży spoczywa na dorosłych: szczególnie na rodzicach, pracownikach poradni psychologiczno-pedagogicznych, szkół i Ośrodka Interwencji Kryzysowej, a także na funkcjonariuszach policji, organizacji współpracujących w ramach Miejskiego Systemu Interwencji Kryzysowej oraz innych współdziałających instytucji.

„Procedura postępowania w sytuacji wystąpienia zachowań o charakterze suicydalnym” jest adresowana do wszystkich, którzy w kontaktach z dziećmi i młodzieżą uczącymi się w gdańskich szkołach mogą stanąć przed trudnościami związanymi z wystąpieniem zdarzeń o charakterze suicydalnym.

Procedura zawiera ramowy schemat postępowania. Podejmowanie czynności zgodnie z nim zapewni poczucie bezpieczeństwa zarówno osobie interweniującej, jak i osobie, wobec której interwencja jest podejmowana.

Współpraca

Skoordynowane działania wszystkich osób zaangażowanych, zgodnie z ich kompetencjami i możliwościami, sprawią, że „Procedura postępowania w sytuacji wystąpienia zdarzenia o charakterze suicydalnym” będzie skuteczna i wpłynie na efektywną pracę całego systemu, dla dobra gdańskich uczniów_nnic.

Jednostki współpracujące:

placówki oświatowe	wszystkie gdańskie publiczne placówki oświatowe za pośrednictwem Wydziału Edukacji,
OIK	Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
MSIK	Miejski System Interwencji Kryzysowej,
PPP	poradnie psychologiczno-pedagogiczne,
KMP	Komenda Miejska Policji w Gdańsku,
GOPP	Gdański Ośrodek Pomocy Psychologicznej dla Dzieci i Młodzieży,
ŚDS	środowiskowe domy samopomocy,
CPS	centra pracy socjalnej,
MONAR	Stowarzyszenie MONAR, Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień w Gdańsku/Ośrodek Rehabilitacyjno-Readaptacyjny dla Dzieci i Młodzieży MONAR w Gdańsku,
PRM	Państwowe Ratownictwo Medyczne
POL	Policja

Ogólne zasady postępowania dla zaangażowanych osób/institucji, w zależności od sytuacji

Na kolejnych kartach – w formie checklisty – przedstawiono minimum czynności, które powinny podjąć osoby interweniujące, w zależności od sytuacji:

- 1.** Ryzyko podjęcia próby samobójczej
- 2.** Próba samobójcza:
 - 1.** na terenie szkoły,
 - 2.** poza szkołą.
- 3.** Powrót do szkoły po hospitalizacji
- 4.** Śmierć samobójcza:
 - 1.** na terenie szkoły,
 - 2.** poza szkołą.

Możliwe, że sytuacji, z którą się spotykasz, nie uwzględniono w niniejszej procedurze. Dostosuj swoje działanie sugerując się zapisami, które tu znajdziesz.

Jeśli nie masz pewności, czy zachowanie ucznia_nnicy wymaga działań mających zapobiec zdarzeniu suicydalnemu – interweniuj. Lepiej podjąć interwencję „na wyrost”, niż nie zrobić nic i dopuścić do ewentualnej tragedii.

Bez względu na sytuację, zawsze możliwa jest współpraca w ramach MSiK-u, podejmowana na wniosek osoby lub instytucji. Ogólny schemat działania OIK zawsze obejmuje ocenę ryzyka i adekwatny do niej dobór usług świadczonych osobie potrzebującej.

W ramach MSiK-u podejmowana jest stała współpraca z Komendą Miejską Policji, np. funkcjonariusze przekazują do OIK informacje o potrzebie wsparcia rodziny osoby zmarłej.

Ryzyko podjęcia próby samobójczej

Uczeń_nnica werbalizuje zamiar podjęcia próby samobójczej lub jej_jego zachowanie budzi obawę podjęcia takiej próby.

Placówka oświatowa – dyrektor_ka:

- ☐ weryfikuje informacje,
- ☐ ocenia ryzyko,
- ☐ informuje o sytuacji poradnię psychologiczno-pedagogiczną.

Placówka oświatowa – wychowawca_czyni:

- ☐ weryfikuje informacje,
- ☐ ocenia ryzyko,
- ☐ diagnozuje potrzeby ucznia_nnicy,
- ☐ zgłasza potrzebę wsparcia psychologowi szkolnemu.

Placówka oświatowa – pedagog/psycholog:

- ☐ diagnozuje potrzeby ucznia_nnicy,
- ☐ obejmuje ucznia_nnicę indywidualną opieką psychologiczną,
- ☐ nawiązuje kontakt z rodzicami/opiekunami.

Jeśli uczeń_nnica wypowiada zamiar podjęcia próby samobójczej.

Pedagog/psycholog:

- ☐ towarzyszy mu, zapewniając bezpieczeństwo,
- ☐ powiadamia rodziców/opiekunów,
- ☐ powiadamia dyrekcję placówki,
- ☐ w razie potrzeby powiadamia ratownictwo medyczne.

Placówka oświatowa – świadek_kini/osoba, która znalazła ucznia_nnicę (pracownik_ca placówki oświatowej)

Nie dotyczy

Zespół ds. sytuacji kryzysowej (złożony z pracowników PPP, placówki oświatowej oraz ewentualnie innych podmiotów zaangażowanych w działanie pomocowe)

Nie dotyczy

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna:

- ☐ na wniosek dyrektora_ki placówki oświatowej diagnozuje i udziela wsparcia uczniowi_nnicy w kryzysie.

Miejski System Interwencji Kryzysowej/Ośrodek Interwencji Kryzysowej:

- ☐ telefoniczne lub osobiste wsparcie psychologa dla ucznia_nnicy i/lub rodziny.

Próba samobójcza na terenie szkoły

Placówka oświatowa – dyrektor_ka:

- ☐ weryfikuje informacje,
- ☐ wzywa służby (PRM, POL),
- ☐ niezwłocznie zawiadamia rodziców/opiekunów ucznia_nnicy,
- ☐ informuje dyrektora_kę PPP.

Placówka oświatowa – wychowawca_czyni:

- ☐ otacza klasę opieką,
- ☐ monitoruje i na bieżąco stara się wytypować uczniów_nnice wymagających większego wsparcia.

Placówka oświatowa – pedagog/psycholog:

- ☐ planuje strategię postępowania w oparciu o zalecenia psychiatry,
- ☐ przekazuje rodzicom/opiekunom informację o możliwości uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą.

Placówka oświatowa – świadek_kini/osoba, która znalazła ucznia_nnice (pracownik placówki oświatowej):

- ☐ dba o bezpieczeństwo ucznia_nnicy; towarzyszy, usuwa zagrażające przedmioty,
- ☐ powiadamia dyrektora_kę placówki,
- ☐ jeśli to konieczne – udziela pierwszej pomocy.

Zespół ds. sytuacji kryzysowej (złożony z pracowników placówki oświatowej, PPP oraz ewentualnie innych podmiotów zaangażowanych w działanie pomocowe):

- ☐ analizuje sytuację,
- ☐ na bieżąco monitoruje sytuację ucznia_nnicy,
- ☐ diagnozuje potrzeby i planuje pomoc (formy i odbiorców),
- ☐ koordynuje współpracę z właściwymi instytucjami w celu rozwiązania problemu,
- ☐ ewaluje działania i określa dalsze potrzeby.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna:

- ☐ dyrektor_ka zwołuje zespół ds. sytuacji kryzysowej,
- ☐ konsultacje indywidualne dla ucznia_nnicy,
- ☐ wsparcie psychologiczne dla klasy,
- ☐ obligatoryjne konsultacje dla rodziców/opiekunów (wyznaczenie terminu!),
- ☐ wsparcie psychologiczne dla wychowawcy_zyni i nauczycieli_ek uczących klasę,
- ☐ długotrwała pomoc w razie potrzeby,
- ☐ kierowanie do placówek specjalistycznych (np. GOPP, ŚDS, MONAR).

Miejski System Interwencji Kryzysowej/Ośrodek Interwencji Kryzysowej:

- ☐ telefoniczne lub osobiste wsparcie psychologa.

Jednoczesne działania podejmowane przez drugiego interwenta – zawiadomienie:

- ☐ PRM,
- ☐ POL,
- ☐ rodziny.

Próba samobójcza poza szkołą

Placówka oświatowa – dyrektor_ka:

- ☐ informuje o sytuacji dyrektora_kę PPP.

Placówka oświatowa – wychowawca_czyni:

- ☐ otacza klasę opieką,
- ☐ monitoruje i na bieżąco stara się wytypować uczniów, którzy wymagają większego wsparcia.

Placówka oświatowa – pedagog/psycholog:

- ☐ planuje dalszą strategię postępowania w oparciu o zalecenia psychiatry,
- ☐ przekazuje rodzicom/opiekunom informację o możliwości uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą.

Placówka oświatowa – świadek_kini/osoba, która znalazła ucznia_nnicę (pracownik placówki oświatowej)

Nie dotyczy

Zespół ds. sytuacji kryzysowej (złożony z pracowników placówki oświatowej, PPP oraz ewentualnie innych podmiotów zaangażowanych w działanie pomocowe):

- ☐ analizuje sytuację,
- ☐ na bieżąco monitoruje sytuację ucznia_nnicy,
- ☐ diagnozuje potrzeby i planuje pomoc (formy i odbiorców),
- ☐ koordynuje współpracę z właściwymi instytucjami w celu rozwiązania problemu,
- ☐ ewaluuje podjęte działania i określa dalsze potrzeby.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna:

- ☐ dyrektor_ka zwołuje zespół ds. sytuacji kryzysowej,
- ☐ konsultacje indywidualne dla ucznia_nnicy,
- ☐ wsparcie psychologiczne dla klasy,
- ☐ obligatoryjne konsultacje dla rodziców/opiekunów (wyznaczenie terminu!),
- ☐ wsparcie psychologiczne dla wychowawcy_zyni i nauczycieli_ek uczących klasę,
- ☐ długotrwała pomoc w razie potrzeby,
- ☐ kierowanie do placówek specjalistycznych (np. GOPP, ŚDS, MONAR).

Miejski System Interwencji Kryzysowej/Ośrodek Interwencji Kryzysowej:

- ☐ telefoniczne lub osobiste wsparcie psychologa,

Jednoczesne działania podejmowane przez drugiego interwenta –
zawiadomienie:

- ☐ PRM,
- ☐ POL,
- ☐ rodziny.

Powrót do szkoły po hospitalizacji

Placówka oświatowa – dyrektor_ka:

- ☐ weryfikuje informacje,
- ☐ ocenia ryzyko,
- ☐ w razie potrzeby informuje o zaistniałej sytuacji PPP.

Placówka oświatowa – wychowawca_czyni:

- ☐ w zakresie zgodnym z wolą ucznia_nnicy/rodziców/opiekunów informuje klasę o zaistniałej sytuacji,
- ☐ we współpracy z pedagogiem/psychologiem szkolnym ustala z rodzicami/opiekunami zasady kontaktów, by monitorować stan dziecka,
- ☐ przy określaniu wymagań wobec ucznia_nnicy bierze pod uwagę możliwe skutki uboczne leczenia i choroby.

Placówka oświatowa – pedagog/psycholog:

- ☐ przed planowanym powrotem ucznia_nnicy do szkoły przeprowadza zajęcia z klasą,
- ☐ otacza opieką ucznia_nnicę, klasę, społeczność szkolną – udzielenie wsparcia (rozmowy, spotkania),
- ☐ we współpracy z wychowawcą_czynią ustala z rodzicami/opiekunami zasady kontaktów, by monitorować stan dziecka,
- ☐ wskazuje miejsca oferujące wsparcie specjalistów (np. PPP, OIK, MSIK),

Placówka oświatowa – świadek_kini/osoba, która znalazła ucznia_nnicę (pracownik_ca placówki oświatowej):

Nie dotyczy

Zespół ds. sytuacji kryzysowej (złożony z pracowników PPP, placówki oświatowej oraz ewentualnie innych podmiotów zaangażowanych w działanie pomocowe):

Nie dotyczy

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna:

- ☐ diagnozuje stan psychofizyczny ucznia_nnicy i w razie potrzeby udziela wsparcia,
- ☐ przekazuje szkole wskazania do pracy z uczniem_nnicą,
- ☐ kieruje do placówek specjalistycznych.

Miejski System Interwencji Kryzysowej/Ośrodek Interwencji Kryzysowej:

- ☐ telefoniczne lub osobiste wsparcie psychologa.

Śmierć samobójcza na terenie szkoły

Placówka oświatowa – dyrektor_ka:

- ☐ zabezpiecza miejsce zdarzenia,
- ☐ powiadamia służby (PRM, POL),
- ☐ informuje dyrektora_kę PPP,
- ☐ informuje organ prowadzący i organ nadzorujący.

Placówka oświatowa – wychowawca_czyni:

- ☐ ze wsparciem psychologa przekazuje klasie informację o śmierci ucznia_nnicy,
- ☐ otacza opieką klasę,
- ☐ monitoruje i na bieżąco stara się wytypować uczniów_nnice, którzy wymagają większego wsparcia.

Placówka oświatowa – pedagog/psycholog:

- ☐ udziela pomocy innym uczniom_nnicom.

Placówka oświatowa – świadek_kini/osoba, która znalazła ucznia_nnice (pracownik placówki oświatowej):

- ☐ wzywa służby,
- ☐ powiadamia dyrektora_kę placówki.

Zespół ds. sytuacji kryzysowej (złożony z pracowników PPP, placówki oświatowej oraz ewentualnie innych podmiotów zaangażowanych w działanie pomocowe):

- ☐ analizuje sytuację,
- ☐ na bieżąco monitoruje sytuację ucznia_nnicy,
- ☐ diagnozuje potrzeby i planuje pomoc (formy i odbiorców),

- ☐ koordynuje współpracę z właściwymi instytucjami, by rozwiązać problem,
- ☐ ewaluuje działania i określa dalsze potrzeby.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna:

- ☐ dyrektor_ka zwołuje zespół ds. sytuacji kryzysowej,
- ☐ warsztaty dla klasy,
- ☐ konsultacje indywidualne dla uczniów,
- ☐ spotkanie dla rodziców/opiekunów uczniów_nnic z klasy zmarłego dziecka,
- ☐ spotkanie dla nauczycieli (zebranie rady pedagogicznej online),
- ☐ wsparcie psychologiczne dla wychowawcy i nauczycieli uczących ucznia_nnicę,
- ☐ dyżur psychologa na terenie placówki oświatowej oraz poradni (w tym wsparcie uczniów, rodziców/opiekunów, nauczycieli i innych pracowników szkoły).

Miejski System Interwencji Kryzysowej/Ośrodek Interwencji Kryzysowej:

- ☐ działania podejmowane na wniosek rodziny/najbliższych lub instytucji w ramach MSiK,
- ☐ ocena ryzyka, rozeznanie sprawy i zdiagnozowanie potrzeb,
- ☐ wsparcie psychologiczne (telefoniczne lub osobiste),
- ☐ w razie konieczności – przekazanie sprawy w ramach MSiK do właściwego CPS lub gminy.

Śmierć samobójcza poza szkołą

Placówka oświatowa – dyrektor_ka:

- ☐ informuje dyrektora_kę PPP,
- ☐ informuje organ prowadzący i organ nadzorujący.

Placówka oświatowa – wychowawca_czyni:

- ☐ przy wsparciu psychologa przekazuje klasie informację o śmierci ucznia_nnicy,
- ☐ otacza klasę opieką,
- ☐ monitoruje i na bieżąco stara się wytypować uczniów_nnice wymagających większego wsparcia.

Placówka oświatowa – pedagog/psycholog:

- ☐ udziela pomocy innym uczniom_nnicom szkoły.

Placówka oświatowa – świadek_kini/osoba, która znalazła ucznia_nnice (pracownik placówki oświatowej):

Nie dotyczy

Zespół ds. sytuacji kryzysowej (złożony z pracowników PPP, placówki oświatowej oraz ewentualnie innych podmiotów zaangażowanych w działanie pomocowe):

- ☐ analizuje zaistniałą sytuację,
- ☐ na bieżąco monitoruje sytuację ucznia_nnicy,
- ☐ diagnozuje potrzeby i planuje pomoc (formy i odbiorców),
- ☐ koordynuje współpracę z właściwymi instytucjami, by rozwiązać problem,
- ☐ ewaluuje podjęte działania i określa dalsze potrzeby.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna:

- ☐ dyrektor_ka zwołuje zespół ds. sytuacji kryzysowej,
- ☐ warsztaty dla klasy,
- ☐ konsultacje indywidualne dla uczniów,
- ☐ spotkanie dla rodziców/opiekunów uczniów z klasy zmarłego dziecka,
- ☐ spotkanie dla nauczycieli (zebranie rady pedagogicznej online),
- ☐ wsparcie psychologiczne dla wychowawcy i nauczycieli ucznia_nnicy,
- ☐ dyżur psychologa na terenie placówki oświatowej oraz poradni (w tym wsparcie uczniów_nnic, rodziców/opiekunów, nauczycieli i innych pracowników szkoły).

Miejski System Interwencji Kryzysowej/Ośrodek Interwencji Kryzysowej:

- ☐ działania podejmowane na wniosek rodziny/najbliższych lub instytucji w ramach MSIK,
- ☐ ocena ryzyka, rozeznanie sprawy i zdiagnozowanie potrzeb,
- ☐ wsparcie psychologiczne (telefoniczne lub osobiste),
- ☐ w razie konieczności przekazanie sprawy w ramach MSIK do właściwego CPS lub gminy.

Dane kontaktowe

Numer Alarmowy

112

Ośrodek Interwencji Kryzysowej

pl. Ks. Prałata Jana Gustkowicza 13
tel. 58 511 01 21 (czynny całą dobę)

Wsparcie dla osób doświadczających przemocy domowej
tel. 797 909 112 (całodobowo)

Interwencyjne wsparcie ukraińskich dzieci i młodzieży
tel. 797 136 216

(w dni powszednie, w godz.: 7.30–14.30,
obsługiwany w językach: polskim, ukraińskim i rosyjskim)

e-mail: goik@gdansk.gda.pl

Gdański Ośrodek Pomocy Psychologicznej dla Dzieci i Młodzieży

ul. Raclawicka 17
80-406 Gdańsk-Wrzeszcz
tel. 58 347 89 30
email: sekretariat@raclawicka.gda.pl

OPRACOWANIE I KONTAKT

Urząd Miejski w Gdańsku
Wydział Rozwoju Społecznego
ul. Kartuska 5
80-103 Gdańsk
tel.: +48 58 323 67 00
e-mail: wrs.gdansk.gda.pl